

Filmoteka Szkolna

Temat lekcji: Od rzeczywistości do metafory współczesności – „Oj! Nie mogę się zatrzymać!” Zbigniewa Rybczyńskiego

Opracowanie: Ewa Magdziarz

Przedmiot: wiedza o kulturze, koło polonistyczne

Czas: 1 godzina lekcyjna (w tym projekcja filmu)

Treści nauczania zgodne z podstawą programową:

IV etap edukacyjny: analizuje film lub analizuje spektakl teatralny, posługując się podstawowymi pojęciami z zakresu właściwej dziedziny sztuki.

Pytanie kluczowe:

Czy fabuła zawsze jest w filmie najważniejsza?

Po zajęciach uczeń będzie umiał:

- analizować i interpretować metaforyczne sensy obrazów w filmie;
- określać motywy, symbole i środki filmowe;
- nakręcić etiudę, wykorzystując środki filmowe występujące w obrazie Rybczyńskiego.

Metody pracy:

burza mózgów, miniwykład, rozmowa nauczająca, analiza i interpretacja filmu, praca w grupach, dyskusja

Materiały dydaktyczne:

- film „Oj! Nie mogę się zatrzymać!” w reżyserii Zbigniewa Rybczyńskiego;
- materiał pomocniczy nr 1.

Słowa kluczowe:

eksperyment filmowy, subiektywizm wizji, filmowe środki stylistyczne, ujęcie, obraz filmowy, dźwięk, ruchy kamery, animacja, zdjęcia poklatkowe

Uwagi:

Przed lekcją uczniowie powinni znać podstawowe pojęcia związane z językiem filmowym.

Przebieg zajęć:

1. Przed projekcją filmu „Oj! Nie mogę się zatrzymać” Zbigniewa Rybczyńskiego zapytaj uczniów, czy znają pojęcie kina artystycznego (awangardowego). Metodą burzy mózgów zbierz informacje, wspólnie wypracujcie definicję pojęcia, podajcie odpowiednie przykłady filmów. Uzupełnij wiadomości uczniów, wygłaszając krótki wykład na temat kina artystycznego (awangardowego) i jego roli w sztuce filmowej, np. na podstawie książki Eweliny Nurczyńskiej-Fidelskiej i innych „Kino bez tajemnic”. Jako przykład twórcy awangardowego przedstaw sylwetkę i filmografię reżysera Zbigniewa Rybczyńskiego (wykorzystaj np. materiały ze strony internetowej www.filmotekaszkolna.pl).
2. Wyświetl film „Oj! Nie mogę się zatrzymać”. Po projekcji poproś uczniów o podzielenie się ich pierwszymi wrażeniami. Zapytaj, czy film jest trudny, czy łatwy odbiorze. Jak go rozumieją? Czy ich zaskoczył? Z czym im się kojarzy? Jakie emocje w nich wywołał?

3. Podziel uczniów na kilkuosobowe zespoły, które będą pracowały nad czterema różnymi zadaniami. Przed kolejną projekcją filmu rozdaj karty pracy i wytłumacz polecenia.

Grupa I (Karta pracy nr 1)

Zadaniem grupy I jest próba streszczenia filmu „Oj! Nie mogę się zatrzymać”. Uczniowie wypisują najważniejsze sceny (obrazy) oraz próbują je zinterpretować. Zastanawiają się nad pytaniem, czy łatwo streścić ten film, czy treść jest w tym przypadku w ogóle ważna. Co jest najciekawsze w tym filmie?

Grupa II (Karta pracy nr 2)

Zadanie grupy II to analiza filmowych środków wyrazu, np. planów filmowych, ruchów kamery, montażu. Uczniowie zastanawiają się nad funkcją zastosowanych środków. W jaki sposób w filmie został osiągnięty efekt szybkości i chaosu?

Grupa III (Karta pracy nr 3)

Zadaniem grupy III jest zwrócenie uwagi na obraz natury i miasta ukazany w filmie. Uczniowie zastanawiają się, czy przy interpretacji filmu istotne są wrażenia wzrokowe (barwa, mnogość miejsc, stale przyspieszający rytm). Próbują wyciągnąć wnioski ze swoich spostrzeżeń.

Grupa IV (Karta pracy nr 4)

Zadanie grupy IV to analiza warstwy dźwiękowej w części filmu ukazującej naturę i w fragmencie ukazującym miasto. Uczniowie notują swoje spostrzeżenia i wyciągają wnioski.

4. Po kolejnej projekcji filmu zostaw zespołom czas na uzupełnienie kart pracy.
5. Poproś liderów grup o prezentację opracowanego materiału. Zapytaj uczniów:
 - Czy widzą podobieństwa między obrazem miasta i natury w filmie a otaczającą ich rzeczywistością (chaos, szybkie tempo życia, nieoczekiwane, zaskakujące zagrożenia, ludzie zajęci swoimi sprawami niedostrzegający niebezpieczeństwa)?
 - Czego metaforą może być „potwór” z filmu?
 - Jak można zinterpretować zakończenie filmu?
 - Podsumowując dyskusję, zapytaj podopiecznych, czy interpretacja zaproponowana po przeprowadzonej analizie filmu pokrywa się z ich pierwszymi wrażeniami po jego obejrzeniu.

Praca domowa:

Zachęć uczniów do nakręcenia krótkich etiud filmowych ukazujących w sposób metaforyczny zagrożenia w otaczającym ich świecie. Zaproponuj ogólny temat pracy, np. „Świat wokół nas”. Zasugeruj, aby w swoich pracach uwzględnili środki filmowe zastosowane w „Oj! Nie mogę się zatrzymać!”.

Karta pracy nr 1

Streszczenie filmu	
Najciekawsze obrazy filmowe	Interpretacja wybranych obrazów filmowych
Wnioski	

Karta pracy nr 2

Filmowe środki stylistyczne	Funkcje filmowych środków stylistycznych
1. Plany filmowe	
2. Ruchy kamery	
3. Montaż	
Wnioski:	

Karta pracy nr 3

Obraz	
Natura	Miasto
Elementy:	Elementy:
Kolory:	Kolory:
Wnioski:	

Karta pracy nr 4

Dźwięki	
Natura	Miasto
Odgłosy	Odgłosy
Cechy	Cechy
Wnioski	